

Ağız ve Diş Sağlığı Bakımın İçin Fakültemde Desteğe Hazırım: Engelleri Kaldıran Bir Sosyal Sorumluluk Projesi

Karadeniz Teknik Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi
Pedodonti Anabilim Dalı

Tuğba Gül, Cansu Arslan, Belinay Bulut, İnci Nur Mazlum, Abdullah Taha Özfen, Prof. Dr. Tamer Tüzüner

05.01.2026

Şekil 1. QR Kod

QR kodumuzdan projenizin detaylarını öğrenebilirsiniz!

AMAÇ

Bu projenin amacı; lisans öncesi mezun dönemde olan, fakültelerde öğrenim gören, fakültelerinden mezun olan veya üniversite kampüsü içerisinde aktif çalışan özel gereksinimli bireylerin (fiziksel engelli birey, zihinsel ve gelişimsel farklılıkları olan birey, kronik hastalıkları olan birey, duygusal/psikososyal zorlukları bulunan birey, geçici özel durumları olan birey-uzun süreli hastalık, travma sonrası süreç, ameliyat sonrası bakım gereksinimli olan birey- vb.), 'Diş Hekimliği Fakültesi' öğrencileri aracılığıyla, ağız ve diş sağlığı hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırmak, bu konuda bilinçlenmelerini sağlamak ve mevcut dental problemleri açısından onlara destek olmaktır.

GİRİŞ

Özel gereksinimli bireylerin ağız ve diş sağlığı problemleri; lisans eğitimi dönemi öncesi ve süresince veya mezuniyet sonrası dönemlerinde tanı ve tedavi prensipleri bakımından Diş Hekimliği Fakülteleri içerisinde yönetilebilmektedir. Bireylerin hizmetlere erişiminde Diş Hekimliği öğrencileri tarafından desteklenmesi, empati ve iletişim mekanizmalarına katkıda bulunarak hasta-hekim temelli bir felsefe içerisinde ağız ve diş sağlığı süreç yönetimi açısından etkileşim oluşturulmasını sağlayacaktır. Diş Hekimliği Fakültesine yeni kayıt yaptırmış öğrencilerin projede çalışmasıyla birlikte öğrenciler bir taraftan fakültelerinin klinik iş süreçlerine erken dönemden itibaren uyum sağlayabilecek diğer taraftan eğitimlerinin ilk yıllarından itibaren sosyal sorumluluk bilincine sahip olabileceklerdir.

GEREÇ VE YÖNTEM

2025-2026 Eğitim-Öğretim döneminde Karadeniz Teknik Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'ne kayıt yaptıran ve aktif olarak projede yer alan Dönem 1 öğrenci grubu ile bu proje gerçekleştirildi. Her bir öğrencinin (n=5); lisans eğitimi öncesinde olan, çeşitli fakültelerde öğrenim gören veya mezuniyet sonrası dönemde bulunan ya da aktif olarak çalışan özel gereksinimli bireylere kendi imkânlarıyla erişimleri sağlandı. Bu projede; her bir özel bakım gereksinimli bireyin ağız ve diş sağlığı muayeneleri KTÜ Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi Anabilim Dalı'nda gerçekleştirildi (Resim 1 ve 5). Beş özel bakım gereksinimli bireyin ağız ve diş sağlığı açısından gerekli panoramik röntgenleri çekildi (Resim 2 ve 3). Muayene sürecinde öğrenciler gözlemci olarak yer aldı. Ardından KTÜ Diş Hekimliği Fakültesi Pedodonti Anabilim Dalı içerisinde yer alan Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim odasında birebir olarak hastalara oral hijyen, beslenme ve rutin dental kontrolün önemiyle ilgili sunum yapıldı. Bu süreçte model aracılığıyla fırçalama ve diş ipi kullanımı eğitimleri verildi (Resim 4). Ardından özel bakım gereksinimli bireylerin ihtiyaç duydukları bölümlerde dental tedavileri için randevu almaları sağlandı. Bu süreçte özel bakım gereksinimli bireylerden geri bildirimler alındı ve öğrencilerin süreçle ilgili yaşadıkları kendi deneyimlerini içeren 2 dakikalık kısa videolar çekmeleri sağlandı.

Resim 1. Özel bakım gereksinimli bireyin ağız ve diş sağlığı muayenesi

Resim 2. Panoramik röntgen çekilmesi

Tablo 1. Bireylerin cinsiyet, yaş ve özel gereksinim nedenleri

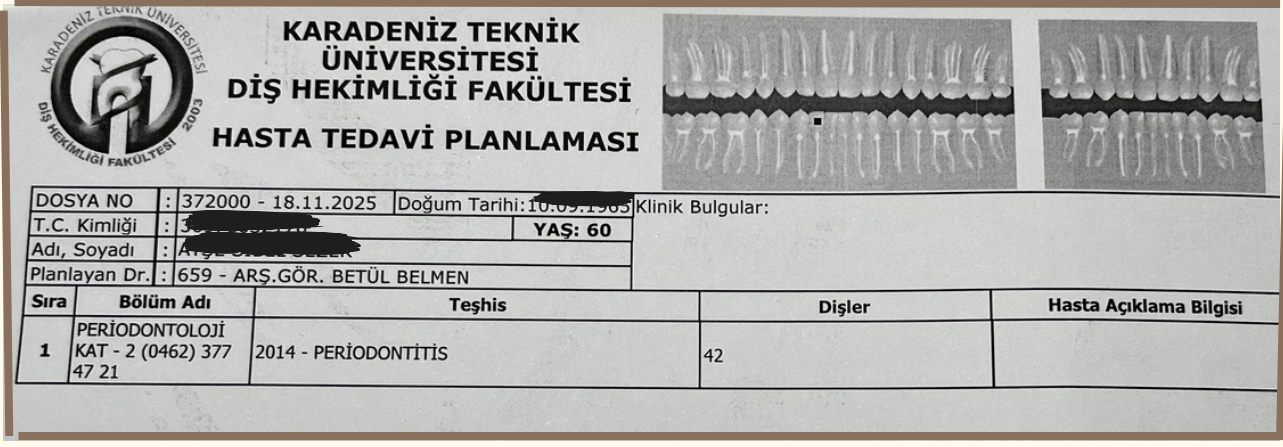
	CİNSİYET	YAŞ	ÖZEL GEREKSİNİM NEDENİ
Özel Gereksinimli Birey 1	Erkek	49	Hemofili
Özel Gereksinimli Birey 2	Erkek	41	Skolyoz
Özel Gereksinimli Birey 3	Kadın	60	Kronik Astım
Özel Gereksinimli Birey 4	Kadın	18	Zihinsel Öğr. Güçlüğü
Özel Gereksinimli Birey 5	Erkek	26	Zihinsel Öğr. Güçlüğü

Resim 3. Örnek radyografik görüntü

Resim 4. Ağız ve diş sağlığı eğitimi verilmesi

Resim 5. Özel bakım gereksinimli bireyin dental muayene kartı

BULGULAR

Hastaların % 40'ı kadın, % 60'ı ise erkek bireylerden oluştu. Yaş ortalamaları 38.8 olarak tespit edildi. Hastaların özel bakım gereksinimleri; hemofili, skolyoz, kronik astım ve zihinsel öğrenme güçlükleri olarak saptandı (Tablo 1).

Özel bakım gereksinimli bireylerin ağız ve diş sağlığına ilişkin problemler; 'Gingivitis, Periodontitis, Aproksimal Çürük, Pit Çürüğü, Oklüzal Çürük, Diş Çekimi İhtiyacı, Gömülü Diş, Restorasyon Yenileme, Radyografik Takip, Eksik Diş, Aşırı Madde Kaybı ve Kısmi Dişsizlik' olarak bulgulandı (Grafik 1).

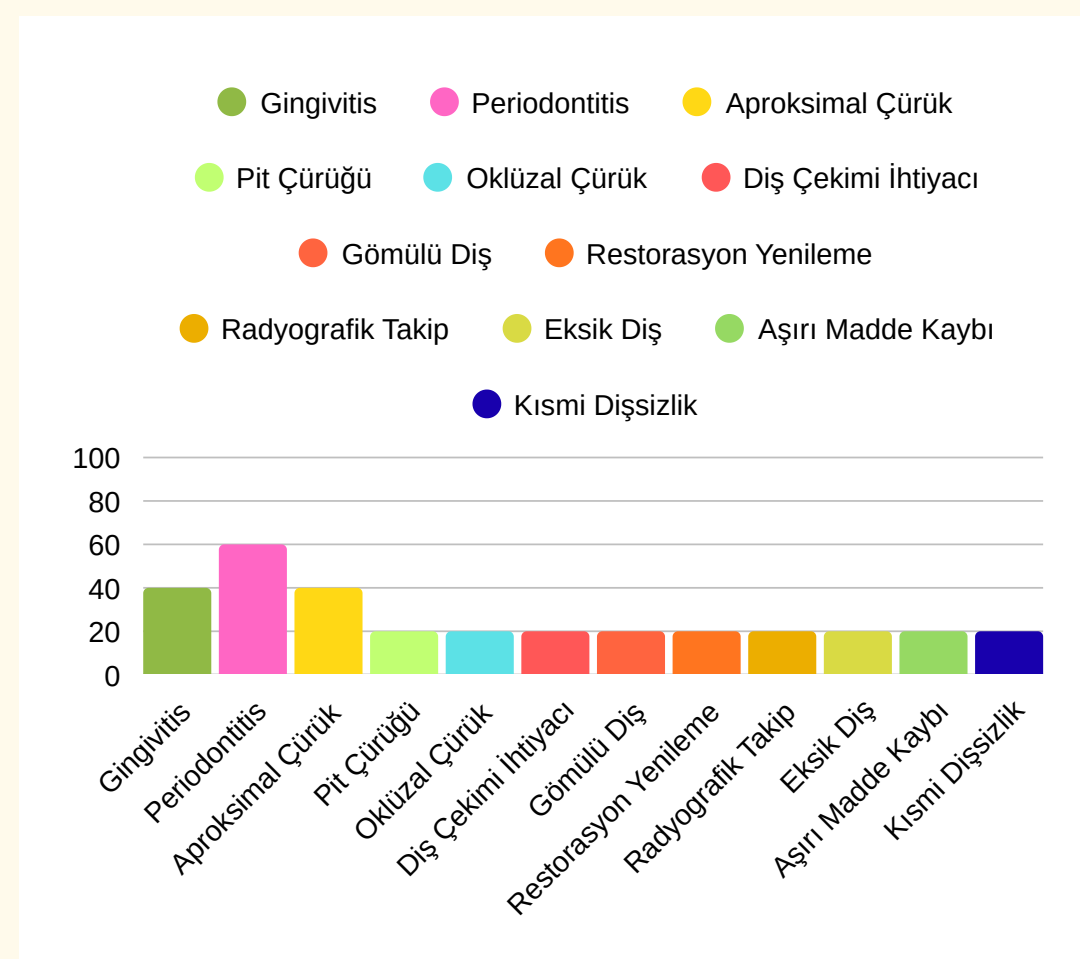
Geri bildirimler sonucunda özel bakım gereksinimli bireylerin memnuniyet oranlarının oldukça yüksek olduğu (%96) görüldü (Tablo 2). Ayrıca öğrenciler tarafından yaşadıkları proje deneyimi ile ilgili olarak ikişer dakikalık kısa videolar çekildi. Projeye ilgili tüm detaylar QR kod içerisinde verildi (Şekil 1).

SONUÇ

Bu projede yer alan özel bakım gereksinimli bireylerin oral hijyenleri ile ilgili motivasyonlarına eğitim destekli olarak katkı sağlanmış ve dental problemlerinin mevcudiyeti ortaya konularak etkileşim temelli bir süreç yürütülmüştür. Proje sonucunda hastalarda Periodontitis probleminin baskın olduğu gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra diş çürüğü ve diğer dental problemler açısından da durum tespitleri yapılmıştır.

Gerçekleştirilen proje ile; KTÜ Diş Hekimliği Fakültesi Dönem 1 proje grubunun olabildiğince erken dönemden itibaren mesleki farkındalıkları artırılarak sosyal sorumluluk bilinçlerinin gelişimi desteklenmiştir. Gerçekleştirilen projenin memnuniyet oranı geri bildirimlerinin yüksek olması sürdürülebilirlik açısından olumlu izlenim vermektedir. Bu ve benzeri projeler sayesinde, özel bakım gereksinimli bireylere yönelik ağız ve diş sağlığı açısından birebir destek mekanizmalarının Diş Hekimliği fakülteleri içerisinde 'ÖĞRENCİ MERKEZLİ' olarak yaygınlaştırılması sağlanabilir.

Grafik 1. Özel gereksinimli bireylerin ağız ve diş sağlığına ilişkin tespit edilen problemler

Tablo 2. Özel gereksinimli bireylerin memnuniyet anketi sonucu

Birey	Memnuniyet Anketi Sonucu
Özel Gereksinimli Birey 1	Memnuniyetli
Özel Gereksinimli Birey 2	Memnuniyetli
Özel Gereksinimli Birey 3	Memnuniyetli
Özel Gereksinimli Birey 4	Memnuniyetli
Özel Gereksinimli Birey 5	Memnuniyetli

